

Timoteochi

Pablo' pilla kiika pallu

Ura' chusa tindu

1 ¹Iya Pablo, Diosren tsaa mutyañuya, Jesucristo' mitya kuinda kenu lara' eramu ruku juyu, tsejtu lalanu Jesucristo' mityaren Dios uwain chuwaanbera kenu tsuyu ti' tsandipamuwañañu, juntsa wandis neneimu ruku juyu. ²Timoteonu, keenguemu in estennu na juuñuu jumunu, entsa kiika piikentsuyu. Lala' Apa Dios bain, Bale Ruku Jesucristo bain estya' keeware', tenbikere', tiba bulla jutyu sunden dechujtisa.

Jesucristo naa naake ura' keñu bain

³Naa-uwanu bain Diosba kuinda ke' ñunu tengaya jujuuyu, tsejtu ñu' mitya naa mandala bain, naa kepe bain Diosnu yuj ura' kive tiitiyu. Tsenmin in tinbu aa-apa millala tsaa ju', i bain yala naake meengue' yanu aawa kure' keewaamu deeñuba i bain tsaren kentsu' tenbu' pensa tiba firu' jutyu tsanguentsuyu. ⁴Ñu waamuwañañuba chaiba tengaya ju', ñunu mangatanu tenve, tsai' ñuba mika sunden manbuinu tenñu. ⁵Tsenmin naa ñu uwain Diosnu ura' keenguemuwañañuba tengaya juyu. Ñu' aa-mama Loida, ñu' ama Euniceba ajke' tsaawa deeñu, ñu bain uwain tsaa ju' ura' keenguemu juve pensa juyu.

⁶Tsaju' iya ñu' mishusha ta'kañu, Dios ñunu naajusa tyá' bain tsanguikaanuu tireñu, ne ñeeba juñu aa mallu'waren tsa tsanguisa tenve. ⁷Matyu Diosya jeetyawaamu espiritu juuya lalanu kuwaindyu', tsamantsa pude jumu, naa munu bain estyawaamu, tsenmin lalanu maaliren tyee urajtu kiikenu tyamu ju'ba juntsa tsanguityuu tirekaamu espiritu juuya kuwave. ⁸Tsa' mitya lala' Bale Ruku naajuñuba ya' mitya papatinu yujtyatyude, tsenmin naa in mitya bain yujtyatyude, naa iya Jesús' mityaa peesu puñu bain. Tsaju' Diosren ñunu naajusa tyá'ba tsaa tire' dera kuwantsuñu, Diosa' mika ura kuinda' mityaa taaju i' puinuu junmalaya, ñu bain taaju i' puinuu jude. ⁹Diosya lalanu livee ke' yachin juu chachi detirenu mi'ke' kave. Tsanguetu ne lala tyeeba uraa kiikemuwa deeñu, juntsan

mityaa tsanguindyuve; tsanguemiya Diosya naa entsa tuba jutyunu uwanun lalanu Jesucristo' mityaren tsamantsa estyamuwa' mitya tsanguenuu juwaataa tsanguive. ¹⁰Tsejtu challa lalanu livee kemu Jesucristo jañaa, juntsa mika estya' keewara entsai katawave, tsejtu tu'kaamu jumunu pulla!, ñillu dangaakiñungue!, Diosa' mika ura kuinda' mityan naa-awanuba chuwaanuu tireve.

¹¹Tsejtu Dios inaa juntsa kuinda tsandis neneide ti' uudengue!, Jesús' mitya kuinda kenu lara' eramu ruku tiremin, mashturu tireminguive. ¹²Tsejtu juntsa' mityaa iya tiba entsaa taaju de-i' pullantsuyu. Tsaaren naa tsaindu bain juntsan mitya yujtyanu jutyuyu, matyu iyaa munaa kerangue' keena'ba nara mi' mitya, tsenmin Dios inu Jesús' majangama washkes jintsunu juve tenna juyu.^a

¹³Iya naa naake mijakaamuñuba juntsaatalaa keetadi' tsa tsanguide, tsenmin lala Jesucristo' mityaren ya mika aa ura' kiñu, Diosnu keenguenutala bain, naa estyanutala bain naa naaken chunuu juñuba tsanguen chude. ¹⁴Tsenmin juntsa tsamantsa naraa kuinda Dios ñunu veelanu mijakaasa tya' kuwañu, lalanu chumu Espíritu Santo tsanguemishtiñu, deechu' mijakaade.

¹⁵Nuya yumaa mive, naa Asia pruvinsiasha keranguen chumu chachilla kumuinchi inu demanbaka' mijideiñu bain, tsejtu juntsai' mavelamulaba, naa Figelo bain, Hermógenes bain juve. ¹⁶Bale Rukuya, Onesíforo' bululanu tenbityasa; yaa pure' bijee inu masundyawaa jamuwaave, tsenmin naa iya peesu puñu bain juntsan mitya ne yujtyai bain ityuwaave. ¹⁷Tsa jutyu' naa-inga, ne yujtyaiba iiunuuren yujtyatyu', nei'ba enu Roma pebulunu vijamin, naa lekabangui'mujchi inu mi'ketintsu' katanbera kemuwaave. ¹⁸Tsa' mitya kavitu dekenu malunu Bale Ruku, yanu ya' ajuusha tenbityasa tenve. Tsenmin juntsa unbereya lalanu Éfeso pebulunu naake uraa kemuwañañuba ñu bain nara mive.

Cristochi ura' suutadu juuñusai.

2 ¹Ñu, in na juuñuu jumu, Dios tsamantsa aa ura ruku ju', Jesucristo' mityaren mika uraa keñu juntsan mityaa kayu dera mandiya' jijiintsude. ²Iya pure' chachilla' ajuusha naatintsu meena' bain, ñu uwain tsanguenbera kenuu rukulanaa juntsa tsa mandinu uudenguide, tsenmala yalaay kayu veelanu bain mijakaanudetsu.

³Naa taaju i' llakinguendu bain, Jesucristochi mika ura' suutadu juuñuu ju', masmi' miinu kityude. ⁴Naaju suutadulaba yala' suutadu taawasha kiikenduya, yala' bale chachilla' ajuusha tene ura' katawanu kiikendetsu' mitya, ne chachilla' kiikenutala pavete' bulla kive'tyu deeve. ⁵Tsenmin tsaren

a 1.12 *Dios inu Jesús' majangama washkes jintsunu juve tenna juyu tityumujchi, Dios yachi mika ura kuinda inu kuwamuwañañu, Jesús majangama kemishti' ya' kuinda deechu' mijakaras jintsunu juve tenna juyu ti' aseetanguikara bain junu juve.*

juve naa ti aikikemulachi bain; yala pulla' tyeeba kanu tyashu juntsaa, naake aikenu uuden juñu bain tsa tsangue ura' aiketun pullainuu judeeve. ⁶Tsenmin tsaren juve naa jeenda taawasha kemu rukula bain, yala' taawashanu mika kendya' kemu jushu juntsaa, pu' tinbu inmalaya mu' mityaba yalaa ajke' kanuu junu dejuve. ⁷Entsa iya patintaashu juntsanu tejan pensangue' keekide, tsenmala Bale Ruku ñunu ura' aseetanguikaanu tsuve.

⁸Rei David millanu sera' jimuruku peyaturen mangujtamu Jesucristonu naa-uwanuba tengaya jude; iya Diosa' mika ura kuinda kes neintsaashu juntsanu juntsandive. ⁹Tsenmin iya entsai taaju indu bain, naa leichi kuipa vimu ruku juuñu ju' jeru chuwachi telaa pu' bain, livee inu kuinda mijakaren mityaren tsaintsuyu; tsaren naa iyaa tsanañu bain, Diosa' kuindaya jeru chuwachi teetsunatyuve. ¹⁰Tsa' mitya iya naa entsana' taaju indu bain, Dioschi mi'ke' kayalachi uraa kendaa tsaintsuyu, tsenmalaa yai bain Jesucristo' mityaa tsa-i' liveeju detiya' naa-uwanu' mityaba tsamantsaa chunu tiyanudetsu.

¹¹Entsa palaa uwain tsa deeve:

Lala yabaren bulu peyaiñu deishu juntsaya,
yabaren bulu chunu detsuyu.

¹²Taaju induba tsaren chu' puula' jijiintsushu juntsaa,
yabaren uudenguen chuinsha chunu detsuyu.

Lala yanu kerajdetuyu tishu juntsaa,
ya bain lalanu kerajtuyu tinu tsuve.

¹³Naa lalaya yanu keenguindanda deeñu bain,
yaa naajuwa' bain tsarenju jintsumu juve,
ya naati' bain masmi' manba' anbutitinuu jutyu' mitya.

Dioschi mika ura' kemu

¹⁴Entsa palaanu mandengaapu' Diosa' ajuushan entsaaya kityudei ti' uudenguetu, tiba uraa kikaakenuu palaa jutyutalaya depa' vinbatyudei tide, matyu tsaa peletu palaa jumulaya urajtu ju', meenamulanu na'baasa detujlewaakemu palaa ne judeeñu' mitya. ¹⁵Nu' pudengama taawasha ke' Dioschi mika ura' kemu rukuve tikayanu jude; ti' mityaba ne yujtyainuu kityu', tyee ura kuindañu bain juntsaa naake mijakaanuu juñuba tsangue ura' mijakaamu ruku jude. ¹⁶Diosnu firu' kuraa palaa juula bain, naa pai'ñuba ne uraa palaa juu pandetsunmala pave'tyude; mun tsaa palaanun papatintsumulaya firu' juunatala kayu firu' tiyanchi ne iimu deeve.

¹⁷Tsaju' juntsaa mijakara jumulaya cha' alla depe'waakemu bishpee juuñu ju', kayu awa' jinchu ne iimuve. Tsenñu tsaa iiñuya de-ive Himeneo bain, Fileto bain. ¹⁸Tsejtu yala anbuda jutyu palaa jumunaa tsaa tujledeke', lala peyaturen mangujnuu juñutala bain yumaa tsai' mangujpaiñuu dejuyu tis ne', mantsa chachillanu vera' pensa mangukare' tujlekaandetsuve, yala' keenguiñutala. ¹⁹Tsejtu tsangue' vera' mangue manguekenu deeñu, Diosya

tsanguen jutyungue tire' ma tyutya uikaakiñungue', juntsanu entsangue piikive: *Bale Rukuya naajulaa ya' chachi deeñuba kerave*, tsenmin entsa bain entsa pillave: *Mun Bale Ruku' chachi keengaya jumulaya urajtu junutala, tsaa baka' jiidei*,^b ti' pillave.

²⁰Ma aa yanu naa uruchi bain, naa lushi kenu jeruchi bain tyeeba dekeñu juulan tsunatyu deeve, naa chichi dekiñu juula bain, naa tuchi dekiñu juula bain tsumu deeve; tsenmin junu mantsalaya balengure' tyeeba kendu menestenguentsumi bain, naa ne menestenguentsumi juula bain tsumu deeve. ²¹Tsaju' mun juntsaa urajtu kiikenatala tsanguen chutyu' bain, tyeeba naraa, Dioschin juu jumu, tsenmin Bale Rukuchi tiba uraa kenu menestenguentsumi juuñuya junu tsuve, tsaju' tyee uraa kiikendu bain meneste i-iimu junu tsuve.

²²Tsa' mitya unnala' firu' kenu tyat�ainatalaya nepiya' jiiñu-ide, tsejtu Dios naakesa tyañuba tsanguen chunu junuutala bain, naa ura' keenguen chunutala bain, naa munu bain ura' estyan chunutala bain, tsenmin tiba bulla jutyu nejuu chunutala bain juntsaaya ken chude, tsaju' naajulaa yala' tenbukasha tiba firu' pensa jutyu deeñuba juntsaa chachillabaa Bale Rukunu pakan chude. ²³Pai'ñuba ne uraa balejtu kuinda juubillaya paviikenu kityude; ñu mive tsaa palaa jumulaya vinbakaanun ne bale deeñuba. ²⁴Tsenmin mun Bale Rukuchi taawasha kemu ju' bain, ne vinguikes nemu chachi jun jutyu', kumuinch chachillaba ura' kiiken chumu junu juve. Naajulanu bain tiba ura' mijakaamu junu juve, tsenmin jei na'baasa kidandai pajtyu ruku junu juve. ²⁵Tsenmin naa tyeeba depa', tsa jutyuve ti' masmi' pamulanu bain mika tenbity' ura' pa' mantse'kaamu chachi junu juve, yalanu Dios veta' pensa kekaashu juntsaya meengue' yachi anbuda jutyu kuindanu keemijanuu dejuve tenna jutu, ²⁶tsenmalaa yala Dyabuluchi kayaañuu deju'ba ura' pensa demangue', livee i' demalumiya, Dios naa naakekaanu tyañuba juntsaaya kemu tiyanudetsu.

De-inu tinbusha naa-intsunuuñu bain

3 ¹Tsenmin ñu entsa bain pashtatyude: de-inu tinbu kalenainsha tiba tsamantsa taaju kenu malu junu juve. ²Chachilla yachin uraa tene mi'kemu tiyanu detsuve, lushiren aa tadinu pensaa, dajtyamu, tiba narake' nechi tene tyaimu, tejkure' pamu, naa ya' apalanu bain meenguityu, naa veela yanu ura' dekiñu bain vejmi' juntsangue ura' mantyu, Diosnu balengure' keenguenatala bain balenguutyu, ³estya' keekibanguityu, veta' veta' ura' mandindyatyu, na'baasa kuinda mere' mawandis nemu, yala tyee firu' kiikenu tya' bain tsanguenbera kiikemu, tsamantsa firu' kiikemu chachi, tiba uraa kiikenatalaya kerandyatyu, ⁴yaichi ura' kera chachillanun kundaa kemu, ti ke'ba tejan pensangue' kityu, tsenmin tiba

uukeraa tene ke' neneichi ty'a Diosnuya mi'ki'mujchi yala tyee kiike' sunden puinu ty'a'ba juntsaa tene aa kiihemu junu detsuve. ⁵Tsenmin tsa jutyularen tsaañungue keeware' Diosnu mika ura' keenguemu deeve tikayainuuya kiikenu dejuve, tsaaren yala tyee kiidekiñuba juntsaren mijakaanu juve, yala uwain Diosnu balenguutyu deeñuba.

Tsa' myita juntsaa chachillabaya jaiba buudityude. ⁶Tsaju' juntsaa chachillaa naa vee yatala bain vis ne', pulu' pensajtu' tiba firu' juu kendya' ujcha lan chumu supulanu anbuda keranguikares neneimu deeve, ⁷matyu juntsaa supulaya tiba mijatindu bain tyee ura uwain tsaañuba ura' aseetanguenu dejutyuñu' myita. ⁸Entsa chachilla bain kaspee tinbunu Moisésnu meedindyatyu mirukula Janes, Jambrésba naajuwa deeñuba bain tsaren deju', anbuda jutyu kuindanaa meedindyatyu deeve. Matyu firu' juu kiikenu tene pensaa chachi deju', Diosnu keranguityun myita, yachi mutya' kerai'nu chachilla deeve. ⁹Tsaaren yala tyee kenu ty'a'ba tsangue kiikenuu dejutyu', kaspee tinbunu Moisésnu kundaa kemu pai mirukula tsaaya, ti kenduba pensangue' kityu deju'ba chachillachi entsai katawamu deesu, entsalanu bain tsangue kata' tiba aseetaju' kityu deeñuba keemijanu dejuve.

Pablo, Timoteonu uudenguiñu palaa

¹⁰Tsaaren ñuya, iya naa naake mijakaamuñu bain, naa naaken chumuñu bain, iya tyee kenu pensa juwaañu bain, iya naake keenguemuñu bain, iya naaju' te' kidandai pajtyu juñu bain, iya naa-i estyamuñu bain, tsenmin naa iya tituba induba tsaa jintsumuñu bain tsanguenu mijánuve, ¹¹tsenmin naa inu tu'nu benda dekiñu bain, naa taaju-i' puimuwañañu bain ñu juntsa mijave, tsaju' juntsaaya inu de-i' puimuwaave, naa Pisidia tusha Antioquía pebulubi bain, Iconio pebulubi bain, tsenmin Listra pebulubi bain, tsejtu tsaimuwañañuba, Bale Rukaa inu livee iware' puiteve. ¹²Tsaju' mun Jesucristoba jutu naaju chunuu juñuba tsanguen chunu tyamulaya uwain firu' inu desura' taaju in chunuu dejuve, ¹³tsaaren firu' ken chumula bain, naa anbukuinda keranguikaren chumula bain yalaya kayu firu' tiya' jinchu ne iintsunu dejuve, veelanu anbukuinda keranguikare', naa yai bain anbukuinda keranguikaras jijiindu.

¹⁴Tsaaren naa tsa deeñu bain, ñuya tyee mijia' uwain tsaave tenna ju'ba juntsanu tsarenju jintsude; ñuya mive naajulaa tsaa demijakañañu mijia' bain. ¹⁵Tsenmin mandengakide naa ñuya kayimalaren Diosren piikikañañu kiikanu mijamuwa ju' bain. Juntsaa ñunu ura' aseetaju tire' Jesucristonu keranguen myita livee iwaanu tirenu juve. ¹⁶Diosa' Kiikaya kumuinchu yaa tsangue depiikesa ty'a' pensanguikare' piikekañañu jumuve, tsaju' ura' kuinda mijakaanu bain, uumi'te' ura' mandirenu bain, Dios naakesa tyaañuba tsanguen chumijakaanu tirenu bain baleve, ¹⁷tsejtaa Dios'a' chachi jumulaya naaketaa uraa kenu deju'ba aseetaju' tsangue kiikenun jutyuu tiyanudetsu.

Diosa' palaa mijakaade.

4 ¹Jesucristo rei juu maja', naa bibu chumulanu bain, naa pemulanu bain kavitu kenu tsuve. Tsa' mitya Diosa' ajuusha bain, naa Jesucristo' ajuusha bain ñunu entsandi' u'tandinu tenve: ²Diosa' palaa mijakare', naa-uwanu mijakaanuu malu faañu bain, naa mijakaanu' jutyuu malu faañu bain tsa tsanguide. Tsejtu nepa' deechu' mantse'kaade, umi'tekena' bain, tsenmin sunden pensa manguwakena' bain tsa tsanguide jei kidandai pajtyu' ura' mijakaandu. ³Diosa' mika ura kuinda mijakaranu, chachilla de-abuindya' mameendyatyu', yala tyee kiikendya'ba tsa tsangue', pure' mashtuu mityake', yala tyee mere' mijandya'ba juntsaaya mijakutinu tinbu janu juve. ⁴Tsejtu anbuda jutyu kuindanuya meenguityui detiya!, anbukuinda, tinbu palaanu tene mameenguekenu detsuve. ⁵Tsa deiñu bain, ñuya ura' pensa juuren tsana', naa taaju i' pullandu bain tsaaren jintsude, tsejtu livee inu kuinda mijakare' papati', ñu' kenu taawashanu ura' kooke' jide.

⁶Iya animaa tute' Diosnu kuwanu uranu binu yuutsuuntsumi juuñuu, yumaa tsai' tuta' in asa yuutsuunun jutyunayu; inchi peyanu malu kalenave. ⁷Iya vinguen tsanguendu mika ura' kooke' puiñuu-iyu; nuka tyuinajinaa tsaindu bain yumaa junbi tyuinajiiñuu-i' dekiyu; in ura' keranguenu pensa masmi' mangui'mujchi tsaaren jiyu. ⁸Tsejtu umaa iya keenamiya Bale Ruku mika ura' kavitu kemu ruku, juntsa malunu iya Dios naakesa tyañuba tsanguen chun mitya inu tyeeba me'nú juñu juntsa kanun keranayu. Tsaaren juntsa ne inuren kuwaken jutyu', naajulaa ya manen maanu juñu, uwain tsaisa tya' sunden dekeenañuba juntsalanu bain tsaren kuwanu tsuve.

Naa naakesa tya'ba Pablo tsandimi.

⁹Inu te' manguejanu kisa tenve, ¹⁰matyu Demasya entsa tusha tiba kataamulanaa kayu aa estya', tsaa inu manbaka' miji-i' Tesalónica pebulusha mijiive. Crescenteya, Galacia tushaa jive. Tsenmala Titoya Dalmacia tushaa jive. ¹¹Tsenñu enuya Lucasren iba bulu punave. Maandu Marcosnu mi'ke' ñuba miya' jade; yaa in taawashanu pure' kemishtikenu juve. ¹²Tíquiconuya, Éfeso pebulusha erekiju. ¹³Tsenmin maandu Tróade pebulunu Carpo' yanu inchi palanu vike' nenu jali shuikikesu juntsa mandaasa tenve, naa kiika juula bain. Tsaaren vejan kiika mandaatyuyu ti'ba, pijtaa judeeshu juntsa kayu bale kiikalaya mandaade.

¹⁴Jerutala taawasha kemu ruku Alejandro inu pure' urajtuu kikive. Tsaaren Bale Rukaa ya inu tyee kiñuba juntsan mitya taaju puitenu juve. ¹⁵Tsa' mitya ñu bain juntsa unberenu keetadi' pashkatyu jude, lala' mijakaanu kuindanu tsaa kundaa tiyaiñu' mitya.

¹⁶Inu bale rukula' ajuusha ajke' bijee balela' pakau uwanu, mu bain la'kave'tyu', kumuinchu inu mijapetse kityu', tsaa maali tiredekiwa. Tsa deiñu

bain, Dios yalanu kuipa putyusa tenve. ¹⁷Naa yalaa tsa deiñu bain, Bale Rukuya in keenu pu' puulamishtiwa, tsangue' livee inu kuinda Diosa' palaa meenakare', naa kumuinchi judío chachi jutyulanu bain demijakaakaawa. Tsejtu kela juuñuulachi mika taaju inundiyantsuren Bale Ruku inu la'ka' livee kiwa, ¹⁸tsenmin tiba urajtu juulachi bain inu tsaren livee ke' jintsunu juve, tsangue' washken tana' bene selusha ya! chuinsha miya! jinu tsuve. ¡Yaa naa-awanuba balengurasa! Tsaasa.

De-insha palaa

¹⁹Priscanu bain, Áquilanu bain, Onesíforo' bululanu bain, ura' dechusa tide. ²⁰Erasto Corintobi shuwave, tsenmala Trófimonuya Mileto pebulubi shuikiwayu diluiñu. ²¹Kayu shu tinbu mandiyaandyuren te' maanu kide. Eubulo bain, Pudente bain, Lino bain, Claudia bain, kumuinchi keranguemu naatalala bain ñunu ura' chusa tindetsuve.

²²Bale Ruku Jesucristo ñuba bulu jusa, tsenmala Diosya kumuinchi ñullanu estya' keewaasa.